

**Законодавчі ініціативи за період 01 вересня – 30 вересня 2022 року,
що впливають на діяльність виробників з ВДЕ**

Верховна Рада України

Закони, прийняті в цілому

21 вересня 2022 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні і надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном».

Закон був зареєстрований у ВРУ за № 5795 від 16.07.2021 р.

Законом вносяться зміни до законів України “Про зайнятість населення” та “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”, якими удосконалюються підстави видачі або продовження дії дозволів на застосування праці іноземців та осіб без громадянства; відмови у видачі або продовженні дії таких дозволів; встановити рівні умови оплати праці як для громадян України, так і для іноземців та осіб без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах; створити правове підґрунтя для застосування праці іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні для навчання у навчальних закладах України.

Серед інших питань закон передбачає можливість звернення за отриманням дозволів, окрім особистого звернення або шляхом направлення поштою, також через електронний кабінет роботодавця на офіційному веб-сайті територіального органу центрального органу виконавчої влади у сфері зайнятості населення та трудової міграції або через центри надання адміністративних послуг, або через Єдиний державний веб-портал електронних послуг.

Видача та продовження дії дозволу на застосування праці громадян російської федерації, республіки білорусь, а також інших держав, визнаних такими, що становлять загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності і демократичному конституційному ладу здійснюються за погодженням із регіональними органами Служби безпеки України.

Закон направлено на підпис Президенту України.

Закони, прийняті у першому читанні

20 вересня 2022 року у першому читанні прийнято проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», реєстраційний № 7687 від 22.08.2022 р.

Законопроектом пропонується розширити перелік умов, за яких військовозобов’язані, які працюють на підприємствах, в установах та організаціях, можуть отримати відстрочку від призову під час мобілізації шляхом їх бронювання. Окрім випадків, коли підприємствам, установам або організаціям доведено мобілізаційні завдання/замовлення (як це передбачено у чинному законі), відстрочку від призову зможуть отримати військовозобов’язані працівники:

- на підприємствах, в установах і організаціях, які здійснюють виробництво товарів, виконання робіт і надання послуг оборонного призначення для задоволення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань в особливий період, у разі, коли це необхідно для виконання зазначених заходів;
- на підприємствах, в установах і організаціях, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період.

Віднесення суб'єктів господарювання до критично важливих для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період здійснюється за критеріями та у порядку, що будуть встановлені Кабінетом Міністрів України.

У поточному часі законопроект готується до другого читання.

20 вересня 2022 року у першому читанні прийнято проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках», реєстраційний № 5322 від 01.04.2021 р.

Метою законопроекту є імплементація в українське законодавство адаптованої версії Регламенту 1227/2011 Європейського Парламенту та Ради від 25 жовтня 2011 року щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку.

Проектом Закону передбачається внесення змін до низки законів, зокрема, «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки».

Відповідно до запропонованих змін:

- вводяться нові терміни «оптовий енергетичний ринок», «оптовий енергетичний продукт», «маніпулювання на оптовому енергетичному ринку», «інсайдерська інформація» та їх визначення;
- запроваджується реєстрація учасників оптового енергетичного ринку (ринку електричної енергії та природного газу) відповідно до затвердженого НКРЕКП порядку;
- устанавлюється заборона здійснення маніпулювань на оптових енергетичних ринках або спроба маніпулювань;
- устанавлюється обмеження поведінки з інсайдерською інформацією (торгівля інсайдерською інформацією);
- устанавлюється відповідальність учасників оптового енергетичного ринку та їх службових осіб за маніпулювання ринками, неправомірне використання інсайдерської інформації – санкції у вигляді штрафів;
- уточняється низка повноважень НКРЕКП, зокрема, щодо співпраці з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та регулюючими органами інших держав з питань виконання вимог Регламенту, здійснення моніторингу господарсько-торгівельної діяльності на оптовому енергетичному ринку з метою виявлення та запобігання зловживанням на ринках, встановлення вимог до розкриття інсайдерської інформації;
- деталізуються процедурні питання проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку, права та обов'язки НКРЕКП в ході проведення розслідувань;
- устанавлюється порядок отримання НКРЕКП документів та інформації, необхідних для виконання завдань, покладених Регламентом, від учасників ринку та осіб, які професійно організують торговельні операції з оптовими енергетичними продуктами, режим захисту отриманих документів та інформації.

Проект закону за предметом правового регулювання належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Комітет ВРУ з питань інтеграції України до Європейського Союзу висловив низку зауважень та пропозицій до проекту закону. Європейські інституції прискіпливо слідкують за прийняттям закону.

Прийняття закону матиме суттєвий вплив на діяльність суб'єктів на ринку електричної енергії.

У поточному часі законопроект готується до другого читання.

Кабінет Міністрів України

Постанова КМУ від 27 вересня 2022 р. № 1073 «Про затвердження Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».

Затверджений Урядом Порядок поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків (далі – Порядок), поширюється у тому числі на власників (управителів) об'єкта, в результаті пошкодження (руйнування) якого утворилися відходи (далі – відходи від руйнувань).

Порядком визначений склад операцій з метою поводження з відходами від руйнувань, а також:

- особливості поводження з відходами від руйнувань під час розчищення території;
- особливості поводження з відходами від руйнувань під час робіт з демонтажу пошкоджених (зруйнованих) об'єктів;
- критерії для обрання місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань та порядок обрання місць тимчасового зберігання.

Власники (управителі) об'єкту організують поводження з відходами від руйнувань. У разі, якщо власник за технічних чи економічних причин не має можливості здійснювати операції поводження з відходами від руйнувань самостійно, такі роботи організуються уповноваженим органом (на підставі звернення власника таких відходів).

Із зазначеним Порядком радимо ознайомитись власників (управителів) об'єктів електроенергетики, які зазнали пошкоджень або руйнувань, внаслідок чого можуть утворюватися відходи.

Постанова КМУ від 13 вересня 2022 р. № 1030 «Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки».

Постановою Уряду затверджено Порядок ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки та ведення їх обліку.

Із зазначеним Порядком радимо ознайомитись власникам (користувачам) енергогенеруючих об'єктів або замовникам будівництва енергогенеруючих об'єктів, в яких тимчасово або постійно використовується, переробляється, виготовляється, транспортується, зберігається одна або кілька небезпечних речовин, та які, відповідно, можуть бути віднесені до об'єктів підвищеної небезпеки відповідного класу.

Постанова КМУ від 07 вересня 2022 р. № 1002 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 березня 2022 р. № 194 «Деякі питання бронювання військовозобов'язаних в умовах правового режиму воєнного стану».

Зміни, внесені зазначеним рішенням Уряду до постанови КМУ від 3 березня 2022 р. № 194, дозволяють продовжувати ще на 2 місяці строк дії відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації (наразі, строк дії відстрочки становить 6 місяців). Строк дії відстрочки може бути продовжений на підставі обґрунтованого подання органу державної влади, іншого державного органу, яке не потребує погодження Міністерства оборони.

Зазначена постанова може бути корисна для підприємств електроенергетичної, які здійснюють бронювання військовозобов'язаних працівників.

НКРЕКП

Прийняті рішення

30 вересня 2022 року на засіданні НКРЕКП прийнято постанову «Про затвердження Змін до Кодексу системи передачі».

Затверджені зазначеною постановою зміни до Кодексу системи передачі передбачають:

- порядок надання послуги з приєднання установок зберігання енергії (далі – УЗЕ);
- порядок встановлення УЗЕ користувачами системи передачі;
- експлуатація УЗЕ в системі передачі;
- особливості реалізації ОСП права мати у власності, володіти, користуватися, розробляти, управляти чи експлуатувати УЗЕ.

Крім того, змінами до Кодексу системи передачі передбачаються уточнення та приведення у відповідність до вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» вимог Кодексу системи передачі у частині процедури надання послуг з приєднань електроустановок до електричних мереж.

На дату підготовки цього моніторингу постанова НКРЕКП та зміни до Кодексу системи передачі не оприлюднено.

Постанова НКРЕКП від 30.09.2022 р. № 1238 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 25 лютого 2022 року № 332».

Відповідно до положень підпункту 8 пункту 1 Постанови № 332 оператор системи передачі (далі – ОСП) виставляє рахунки за небаланси електричної енергії та балансуючу електричну енергію щодавно протягом місяця або відповідно до окремого рішення ОСП. ОСП формує рішення щодо позапланового виставлення рахунків за небаланси електричної енергії у разі виникнення у сторони, відповідальної за баланс, небалансу електричної енергії, що перевищує 15 % від визначених ОСП обсягів небалансів.

Зміни, що вносяться до постанови НКРЕКП від 25 лютого 2022 року № 332, уточнюють підстави, за яких ОСП здійснює позапланове виставлення рахунку за небаланси. Крім того, постанова доповнюється положенням, що ОСП щодня здійснює перевірку наявних даних щодо діяльності балансуєчої групи та у разі наявності визначених підстав забезпечує формування та надсилає позаплановий рахунок стороні, відповідальній за баланс.

Постанова НКРЕКП від 30.09.2022 р. № 1235 «Про встановлення «зелених» тарифів на електричну енергію та надбавки до «зелених» тарифів за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва для суб'єктів господарювання»

Зазначеною постановою НКРЕКП встановлено на 4-й квартал 2022 року розміри «зеленого» тарифу у відповідності до актуального курсу євро. Перерахунок «зеленого» тарифу на електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики, здійснено відповідно до середнього офіційного курсу гривні до євро за період з 31.08.2022 по 29.09.2022, який становить 3634,3887 грн за 100 євро.

Перерахунок «зеленого» тарифу відповідно до актуального курсу євро здійснюється вперше з 1 квітня 2022 року. Протягом 01 квітня 2022 - 01 жовтня 2022 року розмір «зелених» тарифів не переглядався відповідно до актуального курсу євро та діяв на рівні, встановленому постановою НКРЕКП від 30 грудня 2021 року № 3024.

Постанова НКРЕКП від 27.09.2022 р. № 1222 «Про визначення ставки внеску на регулювання на IV квартал 2022 року».

Зазначеною постановою для ліцензіатів НКРЕКП визначено ставку внеску на регулювання на IV квартал 2022 року у розмірі 0,120 відсотка чистого доходу платника внеску на регулювання.

Постанова НКРЕКП від 27.09.2022 р. № 1221 «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку».

Зазначеною постановою затверджено Методику визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку (далі – Методика), яка передбачає:

порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчому ринку;

процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.

Вищезазначена методика впливатиме на діяльність учасників ринку через встановлення державою граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.

АТ «Оператор ринку» (листом від 27.09.2022 № 01-31/1348) та ПрАТ «НЕК «Укренерго» (листом від 28.09.2022 № 01/42697) звернулися до НКРЕКП щодо наявності істотного коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.

Регулятором визнано за доцільне розглянути питання щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, що диференційовані за періодами часу (для годин максимального та мінімального навантаження) та винесено на засідання НКРЕКП 05 жовтня 2022 року питання: «Про схвалення проєкту постанови НКРЕКП «Про встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку».

Після схвалення проєкту постанови вона буде оприлюднена на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій.

Постанова НКРЕКП від 27.09.2022 р. № 1205 «Про внесення зміни до постанови НКРЕКП від 03 березня 2022 року № 336».

У зв'язку з введенням воєнного стану в Україні з 24 лютого 2022 року НКРЕКП було прийнято постанову від 03 березня 2022 року № 336, відповідно до якої повідомлення про всі зміни даних зазначених у заяві, документах та відомостях, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, суб'єктами господарювання, які є ліцензіатами НКРЕКП, мають бути подані протягом 30 робочих днів після закінчення дії воєнного стану в Україні.

Внаслідок обмеження Мініюстом доступу до державних реєстрів для НКРЕКП є ускладнений доступ до актуальної інформації щодо ліцензіатів, зокрема, щодо їх найменування, місцезнаходження та електронної адреси.

У зв'язку з цим НКРЕКП прийняло постанову № 1205, згідно з якою поновлюється вимога щодо подання ліцензіатами НКРЕКП повідомлень про зміну даних щодо найменування, місцезнаходження та електронної пошти ліцензіата.

При цьому, ліцензіатам у яких відбулись з початку дії воєнного стану в Україні і до набрання чинності цією постановою відбулися зазначені зміни, встановлено протягом 10 робочих днів з дня набрання чинності цією постановою подати повідомлення про зміни найменування, місцезнаходження та

електронної адреси, зазначених у заяві, документах та відомостях, що додавалися до заяви про отримання ліцензії.

Постанова НКРЕКП від 20.09.2022 р. № 1190 «Про затвердження розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» у липні 2022 року».

Постановою затверджено розмір вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» у липні 2022 року – 1 561 428 605,39 грн (без ПДВ).

Постанова НКРЕКП від 09.09.2022 р. № 1117 «Про затвердження розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» у січні – травні, липні, жовтні 2021 року та у лютому – червні 2022 року».

Постановою затверджено розмір вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ»:

у січні 2021 року – 2 897 094 320,73 грн (без ПДВ);

у лютому 2021 року – 2 521 117 162,70 грн (без ПДВ);

у березні 2021 року – 3 254 047 040,10 грн (без ПДВ);

у квітні 2021 року – 3 021 934 016,35 грн (без ПДВ);

у травні 2021 року – 3 376 066 176,17 грн (без ПДВ);

у липні 2021 року – 4 113 245 318,20 грн (без ПДВ);

у жовтні 2021 року – 2 279 771 176,04 грн (без ПДВ);

у лютому 2022 року – 420 516 248,42 грн (без ПДВ);

у березні 2022 року – 23 300 000,00 грн (без ПДВ);

у квітні 2022 року – 1 102 647 141,75 грн (без ПДВ);

у травні 2022 року – 1 297 631 417,91 грн (без ПДВ);

у червні 2022 року – 1 336 539 560,68 грн (без ПДВ).

Постанова НКРЕКП від 09.09.2022 р. № 1116 «Про внесення змін до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2022 рік».

Зазначеною постановою затверджено у новій редакції План здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2022 рік.

План визначає перелік ліцензіатів, які підлягають перевірці у 2022 році, дату початку перевірки та строки її проведення. З Планом здійснення заходів державного контролю можна ознайомитись на вебсайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/acts/pro-vnesennya-zmin-do-planu-zdijsnennya-zahodiv-derzhavnogo-kontrolyu-subyektiv-gospodaryuvannya-shcho-provadyat-diyalnist-u-sferah-energetiki-ta-komunalnih-poslug-na-2022-rik>